

kan gaa for sig. — Endelig er det sagt, at man helst maatte oprette en egentlig Statsanstalt, i alt Fald er det henstillet, om man ikke lige saa godt kunde gaa til en saadan. Det tror jeg ikke. Den Grund til at oprette en selvejende Institution, som i sin Tid er bleven anført af det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos) lader sig ikke afvise derved, at der sidste Aar kun er givet 10 Kr. Det er sikkert nok, at der tidligere er givet meget store Legater og Beløb til disse Anstalter, navnlig til Ebberødgård, og det er ogsaa rigtigt nok, at gaar man over til at gøre dem til Statsanstalter, er der ganske lukket af for Godgørenheden i den Henseende. Desuden, vi have jo nu en Gang de selvejende Institutioner, og det er ogsaa min Tro, at de drives billigere og lige saa forsvarligt som Statsanstalter. Jeg skal i den Henseende henvise til, hvad det koster at have døvstumme og blinde paa Statsanstalter. Det er betydelig større Beløb end dem, det drejer sig om, hvor Talen er om aandssvage. Men naar vi saaledes i Øjeblikket have selvejende Stiftelser, saa har det ærede Medlem, som talte imod dem (Johnsen), ikke Ret til at kræve Bevis af os, der holde paa det bestaaende, men det er ham, der maa fremføre Bevis for, at det er bedre at have Statsanstalter paa dette Omraade. Et saadant Bevis hørte jeg ikke det ærede Medlem fremkomme med. Det er min Tro, at det vil blive dyrere, og at netop Dyrheden vil være det eneste, man opnaar ved at gaa over til Statsanstalter. Desuden maa Staten jo i saa Fald udrede Betalingen for Opførelsen af Bygningen; det slipper den derimod for, naar man gaar den her foreslaaede Vej.

Det ærede Medlem for 7de Kred (Berthelsen), der talte om Grunderhvervelsen, har jeg allerede givet Svar igennem mine foregaaende Bemærkninger, idet Grunderhvervelsen ikke vil komme til at spille nogen saa stor Rolle her som ved Oprettelsen af de tidligere bestaaende Anstalter. I Dag har jeg haft den Fornøjelse ved Samtale med et Par Medlemmer af Byraadet i Ribe at erfare, at man ogsaa derovre ved Samvirken med Kommunen har Udsigt til at kunne faa Gas og Vand indlagt. Jeg tror saaledes slet ikke, der vil være nogen Hindring for at faa Anstalten oprettet i Ribe saaledes, at den i enhver Henseende vil blive tilfredsstillende, og den Forhandling, der her har fundet Sted, har givet mig Haab om, at Rigsdagen

vil slutte sig til Forslagets Grundtanke, at Pengene skaffes til Vej. Naar dette sker, nærer jeg ingen Tvivl om, at man til Sommer kan faa begyndt og saa senere faa aabnet en Anstalt for de aandssvage, som for en stor Del befinde sig i Hjem, der meget ønske at komme af med dem, eller som findes i bestaaende Anstalter, hvor de meget hemme disse Anstalters Drift.

Johnsen: Jeg vil blot bemærke overfor den højtærede Minister, at naar han mente, at Beviset skyldtes for, at det vilde være billigere at drive en Statsanstalt end en selvejende Institution, idet vi nu en Gang have de selvejende Institutioner, da tror jeg tværtimod, at Beviset for, at disse Institutioner ere de billigste, maa paahvile dem, der paastaa dette. Det er en Omvej, en unaturlig Vej at gaa, at oprette saakaldte selvejende Institutioner, der ingen Ting eje, men som Staten ganske bærer. Naar man til Forsvar for disse Institutioner mener, at der opnaas Fordele ved dem, forekommer det mig, at dette maa paavises og godtgøres. Jeg anser det ganske vist ikke for sandsynligt, at det just vil være billigere at drive en Statsanstalt end en selvejende Institution, det har jeg heller ikke paastaaet; men man vil i alt Fald kunne opnaa mere Enhed og Fasthed i Styrelsen ved Statsanstalten. Bestyrelserne for de selvejende Institutioner ere vel bundne paa forskellig Maade ved Reglementer, som Ministeren udfærdiger, men med Hensyn til den daglige Drift kan Ministeren i alt Fald ikke binde Bestyrelserne. Spørgsmaalet bliver: Er det billigere at have en selvejende Institution end en Statsanstalt? Er dette ikke Tilfældet, er der ingen Grund til at gaa en Omvej. Naar den højtærede Minister drog en Sammenligning mellem Betalingen paa Statens Døvstummeinstitut og paa Aandssvageanstalterne, beviser denne aldeles ikke noget. Den blev ogsaa dragen frem under Behandlingen af Lovforslaget om Aandssvageanstalterne i Samlingen 1901—02 og var anført i Motiverne til dette Lovforslag; men det blev paa en meget kraftig Maade imødegaaet af Ordføreren i Folketinget, og jeg kan i saa Henseende henvise til Folketingstidenden for 28. November 1901, Sp. 1537—38; jeg skal ikke trætte med at oplæse Udtalelserne, der vare meget stærke, om Sammenligningens Uholdbarhed. Der kræves ganske andre Foranstaltninger ved et Døvstummeinstitut end ved en Aandssvageanstalt.